

ANYÁK ÉS APÁK

SZÜLŐI SZEREPEK, GONDOSKODÁS ÉS TEKINTÉLY A PATRIARCHÁLIS CSALÁDBAN (1500–1918)

MONUMENTA HUNGARIAE HISTORICA

DISSERTATIONES

Redigunt

PÁL FODOR, ANTAL MOLNÁR

Historiae Familiarum Hungaricarum: Dissertationes

Subseriem redigit GABRIELLA ERDÉLYI

ELKH | Eötvös Loránd
Research Network

Institutum Historicum Sedis Centralis
Studiorum Philosophicorum
Budapestini, 2021

MAGYAR TÖRTÉNELMI EMLÉKEK
ÉRTEKEZÉSEK

Magyar Családtörténetek: Tanulmányok, 7.

Anyák és apák
Szülői szerepek, gondoskodás
és tekintély a patriarchális családban
(1500–1918)

Szerkesztette:
Erdélyi Gabriella

ELKH | Eötvös Loránd
Research Network

Bölcsészettudományi Kutatóközpont
Történettudományi Intézet
Budapest, 2021

A kötet előkészítését és megjelenését támogatta a BTK – Lendület
Családtörténelmi Kutatócsoport

ISBN 978-963-416-245-2
ISSN 2063-3742 (Magyar Történelmi Emlékek – Értekezések)
ISSN 2630-9149 (Magyar Családtörténetek: Tanulmányok)

© A szerzők, 2021
© BTK, 2021

Olvasószerkesztő: Sebes Katalin

A védőborító Munkácsy Mihály: Besuch bei einer Wöchnerin (1879)
című festményének (Neue Pinakothek München),
a belső borító (hátsó oldal) Neugass Izidor: Csapó Dániel és családja (1811) című
művének a felhasználásával készült
(Wosinszky Mór Megyei Múzeum, Szekszárd)

Minden jog fenntartva, beleértve a sokszorosítás, a nyilvános előadás, a rádió-
és televízióadás, valamint a fordítás jogát, az egyes fejezeteket illetően is

Kiadja a Bölcsészettudományi Kutatóközpont Történettudományi Intézet,
Eötvös Loránd Kutatási Hálózat (ELKH)
Felelős kiadó: Balogh Balázs főigazgató, Molnár Antal igazgató
Nyomdai előkészítés:
BTK Történettudományi Intézet tudományos információs osztály
Vezető és kiadói szerkesztő: Kovács Éva
Borító: Böhm Gergely, Györfly Anna
Tördelés: Marafkó Bence
Nyomdai munka: OOK-Press Kft., Veszprém
Felelős vezető: Szathmáry Attila

Péter Katalin emlékének

TARTALOM

I. BEVEZETÉS

ERDÉLYI GABRIELLA: A szülői szerepek és a történészek	11
---	----

II. ANYASÁG ÉS APASÁG A KORA ÚJKORI NEMESI CSALÁDMODELLBEN

ORGONA ANGELIKA: A Kornis-ház. Családfői szerepek, gondoskodás és érzelmek a 17. századi Erdélyben	29
ERDÉLYI GABRIELLA: Két anya között: Nyáry Krisztina özvegye és újraraházasodása	61

III. A SZÜLŐI SZEREPMINTÁK ÁTALAKULÁSA 1750 UTÁN

LÁSZLÓ ZSÓFIA: Az anyaság ideája 18. századi nyomtatványokban	89
KUCSERKA ZSÓFIA: Testvériség – nővériség: Kornis Anna és Kornis Klára	115
TAMÁS MÁTÉ: Családi vállalkozás és vallásváltás: multireligionális rokoni kapcsolatok a 19. század eleji Habsburg Monarchiában	133
MOLNÁR ÁGNES: A kiskanizsai szülők gyermekeikkel kapcsolatos attitűdjei és aspirációi a 19. század végén és a 20. század elején	149

TARTALOM

IV. MOSTOHASZÜLŐK ÉS MOSTOHAGYERMEKEK
– A SZÁMOK NYELVÉN

TÓZSA-RIGÓ ATTILA: Családi mozaikok. Családtípusok és újrarahasodás a 16. századi Pozsonyban	181
KOLOH GÁBOR: Párvalasztás, házasság és vőség az Ormánságban (1795–1886). Hagyományos és mozaikcsaládok a református házassági szerződések alapján	203
Bozó-Szűcs DIÁNA: Újrarahasodás és mozaikcsaládok az aszódi evangélikus közösségben (1800–1870)	239
TÓTÓS ÁRON: „Gyermekeket tartunk örökbe bitang”. Árvasorsok a 19. századi Marosvásárhelyen	257
A szerzőkről	285
Illusztrációk és táblázatok jegyzéke	287
Személynévmutató	291
Helynévmutató	299

